

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2013-05-15

Närvarande: F.d. justitierådet Leif Thorsson samt justitieråden Per Virdesten och Margit Knutsson.

Kompetens och oberoende vid upprättandet av energideklarationer – ändringar i lagen om energideklaration för byggnader

Enligt en lagrådsremiss den 8 maj 2013 (Näringsdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i lagen (2006:985) om energideklaration för byggnader.

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Christina Nordenbladh.

Förslaget föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Allmänt

Lagen om energideklaration för byggnader innehåller bl.a. i 12 § att den som enligt lagen är skyldig att upprätta en energideklaration ska utse en ”oberoende expert” som gör en besiktning och upprättar en

deklaration. Vad som avses med "oberoende expert" anges i 3 §: en person som enligt lagen och föreskrifter meddelade med stöd av lagen är oberoende i förhållande till sin uppdragsgivare och har särskild sakkunskap om energianvändning och inomhusmiljö i byggnader. Det materiella innehållet i dessa och andra bestämmelser i lagen regleras dels i förordning, dels i föreskrifter som utfärdas av Boverket.

I prop. 2010/11:120 förutskickades att kraven som ska säkerställa experternas kompetens och oberoende skulle ändras; det hittillsvarande kravet på ackreditering av de företag som utfärdar energideklarationer skulle ersättas av bestämmelser om certifiering av de personer som besiktigar byggnader och i övrigt deltar i arbetet med upprättande av deklARATIONERNA.

Förslagen i remissen syftar till att förbereda införandet av det nya systemet. Dessutom införs ett krav på behörighet, meddelad av Boverket, för att elektroniskt få föra över energideklarationer till verket. Redan nu gäller dock enligt Boverkets föreskrifter ett sådant behörighetskrav.

Avsikten är inte att ändra den nuvarande ordningen där de materiella bestämmelserna om kraven på kompetens och oberoende regleras i förordning och myndighetsföreskrifter. Kombinationen av lagregler, förordningsbestämmelser och myndighetsföreskrifter ger ett svåröverskådligt intryck. Såvitt framgår av remissen har emellertid de som är närmast berörda av regelsystemet i huvudsak accepterat de valda lösningarna. Även om regleringen kunde utformas på ett tydligare sätt saknas det därför skäl för Lagrådet att motsätta sig den valda tekniken.

25 a §

Som den föreslagna paragrafen är utformad framstår kravet på oberoende som en egenskap knuten till expertens person medan det i själva verket framgår av resonemangen i remissen att oberoendet ska bedömas i relation till ett givet objekt för besiktning och deklaration (avsnitt 4.2 samt 10 § utkastet till förordning, bilaga till promemorian Experternas kompetens och oberoende). Det blir då oklart vad som avses med uttrycket att experten "inte *längre är* oberoende". Bestämmelsen skulle möjligen kunna utformas på följande sätt:

En behörighet för elektronisk överföring enligt 15 § får återkallas av tillsynsmyndigheten om den person som har fått behörigheten inte uppfyller kraven på oberoende eller sakkunskap enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

I remissen framgår att det är först om certifieringen dras in av certifieringsorganet som det ska anses föreligga sådana brister i sakkunskap att behörigheten ska återkallas av den anledningen. Hur bristen på oberoende ska fastställas och bedömas bör klargöras i det fortsatta beredningsarbetet.

Lagrådet har noterat att Boverkets nu gällande föreskrifter (BFS 2012:9) innehåller en möjlighet att återkalla meddelad behörighet men också en skyldighet för verket att återkalla behörigheter om ackrediteringen av kontrollorganet i det nuvarande systemet upphör. Om ackrediteringen upphör vid lagens ikraftträdande eller under den övergångstid om sex månader som har förutsetts (avsnitt 4.5) uppkommer frågan hur 25 a § då ska tillämpas. Även detta bör klargöras i det fortsatta beredningsarbetet.